

Raskaudenkeskeytys, lääkkeellinen hoito

Lääkkeellisen raskaudenkeskeytysmenetelmän etuna on, että vältetään nukutus ja kohtuun kohdistuva kirurginen toimenpide. Lääkkeellinen raskaudenkeskeytys onnistuu noin 95 prosentilla potilaista. Keskeytys tapahtuu ottamalla kahta eri lääkettä, jotka aiheuttavat kohdun supistelun, jolloin raskaus poistuu verisenä vuotona. Lääkkeiden ottamisen jälkeen raskaudenkeskeytystä **ei voi enää perua**, koska lääkkeet voivat aiheuttaa sikiövaurioita. Vakavat perussairaudet, vaikea verenpainetauti tai vaikeaoireinen astma sekä allergia käytettäville lääkkeille voivat estää lääkkeellisen hoidon.

Ajan varaaminen raskaudenkeskeytykseen

Voit varata ajan raskaudenkeskeytykseen soittamalla Naistentautien vastaanotoille. **Tee raskaustesti ennen ajanvarausta.** Hoitaja varaa sinulle ajan viimeisten kuukautistesi alkamisaika huomioiden.

Käynti Naistentautien vastaanotoilla

Sairaalaan tullessasi saat täytettäväksi esitietolomakkeen sekä AB1-lomakkeen, joka vaaditaan raskauden keskeyttämiseksi. Tule tämän vuoksi paikalle 30 min ennen sovittua vastaanottoaikaasi.

Vastaanotolla **määritetään raskauden kesto gynekologisella ultraäänellä** ja sovitaan ehkäisystä raskaudenkeskeytyksen jälkeen. Klamydia- tai tippuritulehdus poissuljetaan joko virtsanäytteestä tai pumpulipuikkonäytteellä emättimestä. Lääkäri kirjoittaa sinulle **2 vuorokautta sairauslomaa** varsinaisesta vuotopäivästä alkaen. Saat tarvittaessa reseptin kipulääkkeistä (esim. parasetamoli ja ibuprofeeni).

Vastaanoton jälkeen saat vielä hoitajalta ohjauksen hoidon toteuttamisesta ja hoidossa käytettävät lääkkeet. Lääkkeellinen hoito voidaan toteuttaa kotona tai sairaalassa. Mikäli hoito toteutetaan kotona, **sinulla tulee olla apunasi aikuinen tukihenkilö sinä päivänä, kun otat keskeytyslääkkeet kotona.** Tarvittaessa keskeytyslääkkeiden anto voidaan ajoittaa siten, että saat tukihenkilön.

Mikäli raskausviikkoja on yli 10, saat toiset keskeytyslääkkeet Naistentautien osastolla. Edeltävästi sinusta otetaan verikoe laboratoriossa veriryhmämääritystä varten.

Lääkkeellisen hoidon aloitus

Hoitajan ohjauksessa sinulle annetaan **ensimmäinen keskeytyslääke (Mifegyne®)**, joka **valmistelee 1-3 päivän päästä tapahtuvaa kohdun tyhjentymistä.** Mikäli **oksennat 2 tunnin**

kuluessa lääkkeen ottamisesta, osa lääkkeistä voi jäädä imeytymättä. Ota tällöin yhteys hoitavaan sairaalaan uuden lääkkeen saamiseksi. Lääke saattaa aloittaa verisen vuodon ja aiheuttaa alavatsatuntemuksia. Tarvittaessa voit ottaa kotona kipulääkettä.

Lääkkeellisen hoidon toteutus kotona tai osastolla

Jos hoito toteutetaan Naistentautien osastolla, saat kohdun tyhjentävät lääkkeet sairaalassa.

Täytettävä kohta: **Hoidon toteuttamispäivä** _____

Ota aamupalan yhteydessä **ensimmäinen kipulääke**, jotta sen vaikutus alkaa ennen kohdun supistelua, esimerkiksi ibuprofeeni 600–800 milligrammaa ja/tai parasetamoli 1 gramma.

Noin **tunnin kuluttua kipulääkkeen ottamisesta, laita 4 Cytotec® -tablettia emättimeen**. Ota **3 tunnin kuluttua 2 Cytotec® -tablettia lisää**. Jos runsas verinen vuoto on jo alkanut, ota tabletit suun kautta imeskellen/pureskellen. Verenvuodon mukana tabletit saattavat tulla sulamattomina pois emättimestä.

Lääkkeiden vaikutuksesta **kohtu alkaa supistella** ja raskausmateriaali poistuu **verisenä runsaana vuotona**. Vuodon määrä riippuu raskauden kestosta. Keskeytyminen tapahtuu yleensä 2–6 tunnin kuluttua ensimmäisten tablettien ottamisesta.

Kivun hoito

Kohdun supisteluun ja kohdunsuun aukeamiseen liittyy lähes aina kipua alavatsalla, alaselässä ja joskus reisillä. Kipu voi vaihdella lievästä kuukautiskipujen kaltaisesta tunteesta kovaan kipuun. Oireisiin voi kuulua myös pahoinvointia, joskus myös oksentelua, ripulia, huimausta ja päänsärkyä. Oireet helpottuvat raskausmateriaalin poistuttua.

Ota kipulääkettä lisää tarpeen mukaan, esimerkiksi:

- ibuprofeenia 600–800 milligrammaa 1–3 kertaa vuorokaudessa
- parasetamolia 1 gramma 1–3 kertaa vuorokaudessa

Kipulääkkeet **voit ottaa yhtäaikaisesti tai vuorotellen. Älä ylitä vuorokausiannoksia!** Kipua voit hoitaa myös liikkumalla, rentoutumalla, lämpöpussilla ja lämpimällä suihkulla.

Keskeytyksen jälkeen

Kipu voi jatkua kuukautiskivun kaltaisena muutamia päiviä, ota tarvittaessa kipulääkettä.

Jälkivuoto on yksilöllistä ja voi kestää 2–4 viikkoa. Aluksi vuoto voi olla kuukautisvuotoa runsaampaa muutaman päivän ajan, mutta niukkenee vähitellen. **Vältä jälkivuodon aikana** uimista, kylpemistä, tamponien/kuukupin käyttöä sekä yhdyntöjä **tulehdusriskin vuoksi**.

Kuukautiset alkavat yleensä 4–7 viikon kuluttua keskeytyksestä. Koska uusi raskaus voi alkaa jo ennen ensimmäisiä kuukautisia, muista **huolehtia ehkäisystä heti raskaudenkeskeytyksen**

jälkeen. Ehkäisytabletit, ehkäisyrenkaan tai ehkäisykapselin voi aloittaa heti keskeytymisen jälkeisenä päivänä. **Ehkäisykapselin** voi asentaa heti keskeytyksen jälkeen ja **kierukan** seuraavan kuukautisvuodon alussa.

Raskauden keskeytyminen varmistetaan verikokeella. On tärkeää, että käyt verikokeessa. Muuta rutiininomaista jälkitarkastusta ei tarvita.

Täytettävä kohta: **Sinulle on ohjelmoitu verikoe päivälle _____.** **Verikoetta varten varaa aika** Tykslabiin tai oman kotikunnan terveyskeskukseen, tarvittaessa saat näytteenottoa varten lähetteen. Ajanvaraus <https://tyks.vihta.com> tai puhelin 02 313 6321 maanantai–perjantai kello 7.00–14.30.

Täytettävä kohta: **Soita _____ näytevastauksesta sairaanhoitajalle käyntikortissa olevaan numeroon ilmoitettuna soittoaikana.**

Mahdolliset ongelmat ja keskusteluapu

Ota yhteys hoitavaan sairaalaan **seuraavana arkipäivänä**, jos vuoto ei ala tai se jää hyvin vähäiseksi. **Ota myöhemmin yhteys**, mikäli jälkivuoto muuttuu uudelleen runsaaksi tai pahanhajuiseksi, tulee alavatsakipuja tai kuumetta.

Sinun on mahdollista saada **tukea antavaa keskusteluapua perusterveydenhuollosta tai kriisityöntekijöiltämme.** Käytettävissämme sairaalassa on kriisityöhön perehtynyt sairaanhoitaja tai sairaalapappi. Sairaalapapin antama tukikeskustelu ei edellytä kuulumista mihinkään uskontokuntaan. Kriisityöntekijöiden antama tuki lähtee aina sinun tarpeistasi.